

Spis treści

Od autorki	11
------------------	----

Rozdział I

SOCJOLOGIA JAKO DYSCYPLINA NAUKOWA	13
---	-----------

1. Wyodrębnienie się socjologii jako dyscypliny naukowej	13
2. Podstawowe założenia teorii socjologicznej	14
Pytania sprawdzające	17

Rozdział II

OSOBOWOŚĆ SPOŁECZNA I PROCES JEJ KSZTAŁTOWANIA ..	18
--	-----------

1. Pojęcie osobowości	18
2. Elementy składowe osobowości	20
3. Wybrane psychologiczne koncepcje człowieka	37
Koncepcja behawiorystyczna	37
Koncepcja psychodynamiczna	38
Koncepcja poznawcza	43
Koncepcja humanistyczna	45
4. Rola społeczna — istotny czynnik strukturalizacji świata społecznego ..	47
5. Techniki kształtowania pozytywnych postaw interpersonalnych w procesie pełnienia ról społecznych	50
6. Proces socjalizacji i jego podstawowe mechanizmy jako ogólne ramy kształtowania osobowości człowieka	55
7. Socjalizacja w perspektywie struktury społecznej	59
Pytania sprawdzające	63

Rozdział III

WIĘŹ SPOŁECZNA	65
-----------------------------	-----------

1. Pojęcie więzi społecznej	65
2. Proces tworzenia się więzi społecznej — jej podstawowe elementy	68

3. Typy więzi społecznej	78
4. Rola zaufania i kapitału społecznego w procesie tworzenia i podtrzymywania więzi społecznej	82
Istota, rodzaje oraz podstawowe funkcje zaufania społecznego	82
Czynniki określające poziom zaufania społecznego	84
Istota oraz rodzaje kapitału społecznego	87
Poziom zaufania i kapitału społecznego w Polsce w ujęciu procesualnym	90
5. Zaufanie społeczne i reputacja — istotne zmienne współczesnych organizacji	97
Problemy definicyjne	97
Podstawowe perspektywy w ujmowaniu reputacji	99
6. Reputacja i tożsamość a wizerunek organizacji	102
7. Misja i wizja jako symboliczna przestrzeń działań organizacyjnych	104
8. Rozpad więzi społecznej — procesy dezorganizacji	106
Pytania sprawdzające	111

Rozdział IV

KULTURA I JEJ PODSTAWOWE FUNKCJE	113
1. Pojęcie kultury w socjologii i antropologii społecznej	113
2. Kultura masowa — procesy homogenizacji kultury	118
3. Kultura masowa a propaganda	119
4. Kultura masowa a rozwój technologii informatycznych	121
5. Znaczenie kultury organizacyjnej dla funkcjonowania instytucji publicznych i gospodarczych	125
Dwa sposoby w podejściu do badania kultury organizacyjnej	125
Problemy definicyjne	126
Podstawowe wymiary kultury organizacyjnej G. Hofstede'a	128
Funkcje kultury organizacyjnej	131
6. Typologia kultur ze względu na przebieg negocjacji	133
Pytania sprawdzające	134

Rozdział V

ZBIOROWOŚCI SPOŁECZNE	135
1. Podstawowe rodzaje zbiorowości społecznych	135
2. Rola i znaczenie grup społecznych	136
3. Rodzaje grup społecznych	138
4. Normy grupowe a problemy konformizmu	142
Systemy norm grupowych i ich specyfika	142
Konformizm — podstawowe powody oraz czynniki określające jego skuteczność	147
5. Style kierowania grupami	154

6. Naród jako zbiorowość o charakterze kulturowym	159
Pojęcie i specyfika narodu	160
Podstawowe typy definicji narodu	162
7. Socjologiczna analiza państwa	163
Podstawowe założenia	163
Podstawowe funkcje państwa	166
Legitymizacja władzy politycznej	167
Pytania sprawdzające	169

Rozdział VI

STRUKTURA SPOŁECZNA I NIERÓWNOŚCI SPOŁECZNE	170
1. Podstawowe wymiary analizy struktury społecznej	170
2. Struktura społeczna w perspektywie klasowo-warstwowej	172
Podstawowe schematy analizy	172
3. Struktura a ruchliwość społeczna	178
4. Nierówności społeczne	180
5. Podstawowe tendencje w procesach ruchliwości, zróżnicowania i nierówności społecznej w Polsce	183
6. Postrzeganie i ocena swego miejsca w strukturze społecznej	190
Podstawowe tendencje i kryteria oceny	190
Samooceńa pozycji społecznej Polaków i ich identyfikacje oraz aspiracje klasowe	192
Pytania sprawdzające	199

Rozdział VII

ŚWIAT SPOŁECZNY A PROCES GLOBALIZACJI	201
1. Podstawowe problemy procesu globalizacji	201
Istota oraz podstawowe fale globalizacji	201
Globalizacja w sensie ekonomicznym, społecznym, politycznym i kulturowym	204
Globalizacja a zmiana statusu państw narodowych i percepcji nierówności społecznych	206
Globalizacja a społeczeństwo ryzyka	210
2. Podstawowe typy współczesnych społeczeństw	211
Krótki rys historyczny. Społeczeństwa przednowoczesne i nowoczesne ..	211
Społeczeństwa ponowoczesne — postindustrialne	212
Społeczeństwo informacyjne	215
Społeczeństwo konsumpcyjne	219
3. Globalizacja Nowej Ekonomii — podstawowe tendencje	221
Cechy istotne Nowej Ekonomii	221
Postmodernizm jako dominująca kultura późnego kapitalizmu	222
Krytyka społeczna oraz wzrost świadomości i aktywności społecznej ..	225
Standardy etyczne w zglobalizowanym biznesie	227

4. Rola korporacji biznesowych w procesie globalizacji Nowej Ekonomii .	229
Podstawowe cechy korporacji	229
Społeczna odpowiedzialność korporacji w ujęciu teorii <i>stakeholders</i> i <i>shareholders value</i>	230
5. Tożsamość społeczna Europejczyków i Polaków w globalnym świecie — jej różne wymiary	236
Problemy definicyjne	236
Tożsamość globalna	238
Tożsamość europejska z perspektywy uczestnictwa w Unii Europejskiej .	240
Tożsamość narodowa	243
Tożsamość regionalna	244
Podstawowe problemy tożsamości wspólnot lokalnych	244
Tendencje w różnych wymiarach tożsamości społecznej — podsumowanie .	248
6. Polska w Unii Europejskiej – społeczne problemy integracji	249
7. Globalizacja a problemy społeczeństw wielokulturowych	251
8. Globalizacja a problemy bezpieczeństwa międzynarodowego i europejskiego	256
Pytania sprawdzające	261

Rozdział VIII

WAŻNIEJSZE ZJAWISKA I PROCESY SPOŁECZNE	263
1. Pojęcie procesu społecznego	263
2. Korupcja — istotny problem współczesnych społeczeństw	264
Istota korupcji oraz przegląd głównych definicji	264
Podstawowe rodzaje korupcji	267
Główne przyczyny zachowań korupcyjnych	268
Konsekwencje zachowań korupcyjnych	273
Sposoby rozwiązywania problemu korupcji	276
Opinie i postawy społeczeństwa polskiego wobec zjawiska korupcji — podstawowe ustalenia	279
3. Adaptacja społeczna — podstawowe wymiary	282
Pojęcie adaptacji społecznej	282
Główne koncepcje wyjaśniające przebieg procesu adaptacji kulturowej .	284
4. Konflikt społeczny	287
Pojęcie konfliktu społecznego	287
Podstawowe źródła konfliktów społecznych	288
Typologie konfliktów	291
Społeczne funkcje konfliktów	293
Podstawowe formy walki w konflikcie społecznym	295
Podstawowe fazy konfliktu społecznego	296
Rozwiązywanie konfliktów	297
Konflikty społeczne w perspektywie ruchów społecznych	299

Percepcja konfliktów społecznych	301
Pytania sprawdzające	303

Rozdział IX

SPOŁECZEŃSTWO POLSKIE W OKRESIE TRANSFORMACJI ... 306

1. Transformacja systemowa w Polsce — istota oraz podstawowe problemy .	306
Odmienność transformacji w krajach postsocjalistycznych	308
Mitologizacja przeszłości socjalistycznej	312
Transformacja a idea społeczeństwa obywatelskiego	314
2. Podstawowe czynniki i kierunki zmian w treści postaw i zachowań społecznych	316
3. Problemy społeczeństwa i jednostki w demokracji liberalnej	323
Podstawowe wartości doktryny liberalnej	323
Kolektywistyczne i indywidualistyczne wizje społeczeństwa	326
Istota koncepcji podmiotowości jednostki	328
4. Główne spory wokół sposobów prowadzenia dyskursu publicznego na temat demokracji i liberalizmu	330
5. Społeczna ocena polskiej demokracji	334
6. Interpretacja przyczyn spadku atrakcyjności rozwiązań demokratyczno-liberalnych w Polsce	336
7. Praca w perspektywie procesu transformacji i społeczeństwa informacyjnego	343
Zmiana istoty pracy	343
Doświadczenie pracy w okresie transformacji	344
Zmiana postaw wobec pracy jako wartości	347
Przekonania na temat reprezentacji interesów pracowniczych i korzyści związanych z prywatyzacją	351
Podstawowe problemy w procesie kształtowania etosu pracy w Polsce .	353
Pytania sprawdzające	362

Zakończenie	364
--------------------------	-----

Bibliografia	366
---------------------------	-----

Indeks osób	388
--------------------------	-----